

Aalto-yliopiston teknillinen korkeakoulu
Koulutuskeskus Dipoli
Patentit-Teollisuus-Tekniikka 2009-2010
Erikoistyö

JULKINEN KÄYTTÖ PAPERITEOLLISUUDESSA

Mari Ylönen
Patentti- ja rekisterihallitus
Espoo 18.5.2010

TIIVISTELMÄ

Tämä työ tehtiin Aalto-yliopiston teknillisen korkeakoulun koulutuskeskus Dipolin Patentit-Teollisuus-Tekniikka 2009-2010-kurssin erikoistyönä. Työn aiheena oli julkinen käyttö paperiteollisuudessa. Erikoistyössä perehdyttiin tunnetun tekniikan määritelmään Suomen patenttilainsäädännössä, Euroopan patenttisopimuksessa ja kansainvälisiä patenttihakemuksia koskevassa PCT-sopimuksessa. Lisäksi työssä perehdyttiin julkisen materiaalin määrittelyyn ja julkiseen käyttöön tunnettuna tekniikan tasona. Erikoistyössä tarkasteltiin myös Euroopan patenttiviraston (EPO) oikeuskäytännössä (Case Law of the Boards of Appeal) esille tulleita teknisen valituslautakunnan (Technical Board of Appeal) tapauksia, jotka koskivat julkista käyttöä.

Erikoistyön tarkoituksena oli tarkastella julkista käyttöä paperiteollisuudessa. Työssä syvennyttiin sellaisiin teknisen valituslautakunnan päätöksiin, joissa käsiteltiin tekniikan tason muodostumista julkisen käytön perusteella. Tutkimusaineisto koottiin käyttämällä EPO:n hakusivustoa ”Search the board of appeal decisions database”. Tutkimusaineisto muodostui sellaisista EPO:n valituslautakunnan päätöksistä, joissa viitataan julkiseen käyttöön hakusanoilla ”prior use”. Haut rajattiin paperiteollisuuden alalle kansainvälisen patenttiluokitusjärjestelmän (International Patent Classification (IPC)) avulla käyttäen valituspäätösten haussa luokan D21 alaluokkia.

Tarkastelun kohteeksi julkisen käytön osalta valittiin kuusi Euroopan patenttiviraston teknisen valituslautakunnan päätöstä vuosilta 1999-2008. Tarkastellut valituslautakunnan päätökset liittyivät EP-patentteihin, joiden kohteena olivat menetelmä ja laitteisto vyöhyketelan ohjaamiseksi (D21G), menetelmä ja laite paperin kalanteroimiseksi (D21G), pehmopaperituote ja menetelmä pehmopaperituotteen valmistamiseksi (D21H), laitteisto kuitumassasta valmistettavien tuotteiden valmistamiseksi (D21J), päällystyslaite (D21H) sekä menetelmä ja laitteisto jäteliemen syrjäyttämiseksi keittokattilassa (D21C). Tarkastelun kohteena olleet valitustapaukset liittyivät telan ja keittokattilan myyntiin, telan käytön julkisuuteen, markkinoilla olleisiin kaupallisiin pehmopaperituotteisiin ja paperikonetilauksen liittyvään tarjousprosessiin.

SISÄLLYSLUETTELO

1	TUNNETUN TEKNIIKAN TASON MÄÄRITTELY SUOMEN PATENTTILAISIA JA KANSAINVÄLISISSÄ PATENTTISOPIMUKSISSA	4
2	JULKINEN MATERIAALI TUNNETTUNA TEKNIIKAN TASONA	6
3	JULKINEN KÄYTTÖ TUNNETTUNA TEKNIIKAN TASONA	7
4	JULKINEN KÄYTTÖ EPO:N OIKEUSKÄYTÄNNÖSSÄ.....	8
5	JULKINEN KÄYTTÖ PAPERITEOLLISUUDESSA	9
5.1	Päätös T 0752/95 ”Method and device for the control of a zone roll”	11
5.2	Päätös T 0163/05 “Method and apparatus for calendering paper”	15
5.3	Päätös T 1105/00 “Soft tissue product and process of making same”	18
5.4	Päätös T 0374/02 “Equipment for making articles from pulp material”	22
5.5	Päätös T 0945/95 “A coater apparatus”	25
5.6	Päätös T 0037/96 “Method and apparatus to displace spent liquors in a digester”	28
6	YHTEENVETO	31
	LÄHDELUETTELO	

1 TUNNETUN TEKNIIKAN TASON MÄÄRITTELY SUOMEN PATENTTILAISIA JA KANSAINVÄLISISSÄ PATENTTISOPIMUKSISSA

Suomen patenttilain (PatL) 2 §:n mukaan

”Patentti myönnetään ainoastaan keksintöön, joka on uusi siihen verrattuna, mikä on tullut tunnetuksi ennen patenttihakemuksen tekemispäivää, ja lisäksi olennaisesti eroaa siitä.”

Toisin sanoen patenttivaatimuksessa esitetyn keksinnön tulee olla sekä uusi että keksinnöllinen tunnettuun tekniikan tasoon nähden. Uudeksi katsotaan kaikki se, mikä ei kuulu tunnettuun tekniikan tasoon (state of the art). Tunnettu tekniikan taso muodostuu kaikesta julkisesta materiaalista, mikä on ollut yleisön saatavilla ennen patenttihakemuksen tekemispäivää tai etuoikeuspäivää, riippumatta siitä missä ja millä tavalla se on tullut tunnetuksi. Suomen patenttilain (PatL) 2 §:n mukaan

”Tunnetuksi katsotaan kaikki, mikä on tullut julkiseksi, joko kirjoituksen tai esitelmän välityksellä, hyväksikäyttämällä tai muulla tavalla.”

Euroopan patenttisopimuksessa (EPC) [1] uutuutta käsittelevä artikla 54 määrittelee tunnetun tekniikan tason. Artiklan 54(2) mukaan

“The state of the art shall be held to comprise everything made available to the public by means of a written or oral description, by use, or in any other way, before the date of filing of the European patent application. “

Artiklan 54(2) määritelmä tunnetusta tekniikan tasosta vastaa pääpiirteissään Suomen patenttilainsäädännön (PatL 2 §) määritelmää tunnetusta tekniikan tasosta. Euroopan patenttisopimuksen mukaan tunnettu tekniikan taso muodostuu kaikesta, mikä on ollut yleisön saatavilla kirjoituksen tai suullisen esityksen välityksellä, hyväksikäyttämällä tai muulla tavalla ennen Eurooppapatenttihakemuksen jättöpäivää.

Kansainvälisiä patenttihakemuksia koskevassa PCT-sopimuksen (Patent Cooperation Treaty) säännöksissä [2] tunnettuun tekniikan tasoon kuuluvaksi katsotaan kaikki kirjallinen materiaali, mikä on tullut tunnetuksi ennen kansainvälistä tekemispäivää missä päin maailmaa tahansa [3]. Sääntö 33.1(a) määrittelee relevantin tekniikan tason [2]:

“Relevant prior art shall consist of everything which has been made available to the public anywhere in the world by means of written disclosure (including drawings and other illustrations) and which is capable of being of assistance in determining that the claimed invention is or is not new and that it does or does not involve an inventive step (i.e., that it is or is not obvious), provided that the making available to the public occurred prior to the international filing date.”

PCT-sopimuksen tunnettuun tekniikkaan liittyvät säännökset poikkeavat Suomen patenttilain ja Euroopan patenttisopimuksen määrittelystä merkittävästi, koska PCT-

säännön 33.1(a) mukaan tekniikan tasoon kuuluu vain kirjallinen materiaali. Suullista esitystä, julkista käyttöä, näytteillepanoa ja muuta ei-kirjallista julkistamistapaa ei katsota tekniikan tasoon kuuluvaksi, ellei niihin liity kirjallista materiaalia, joka on julkaistu ennen kansainvälistä tekemispäivää [3]. PCT-sopimuksen sääntö 33.1(b) määrittelee tekniikan tasoon kuuluvan kirjallisen materiaalin [2]:

“When any written disclosure refers to an oral disclosure, use, exhibition, or other means whereby the contents of the written disclosure were made available to the public, and such making available to the public occurred on a date prior to the international filing date, the international search report shall separately mention that fact and the date on which it occurred if the making available to the public of the written disclosure occurred on a date which is the same as, or later than, the international filing date.”

2 JULKINEN MATERIAALI TUNNETTUNA TEKNIKAN TASONA

Patenttihakemuksen käsittelyn yhteydessä tunnettu tekniikan taso muodostuu hakijan itse esittämästä materiaalista ja tutkijainsinöörin suorittaman uutuustutkimuksen yhteydessä esille tulevasta materiaalista [3]. Tunnettu tekniikan taso muodostuu kuitenkin vain sellaisesta materiaalista, joka on ollut yleisön saatavilla ennen patenttihakemuksen tekemispäivää tai etuoikeuspäivää. Tiedon esittäminen patenttihakemuksen estemateriaalina edellyttää, että tiedon julkinen saatavuus ennen patenttihakemuksen tekemispäivää tai etuoikeuspäivää pystytään osoittamaan. Tiedon julkistustavalla, -paikalla tai -kielellä ei ole merkitystä.

Suomen oikeuskäytännössä keksinnön katsotaan tulleen julkiseksi, jos suurehkolla, ennalta rajoittamattomalla joukolla ihmisiä on ollut mahdollisuus tutustua keksintöön ja ottaa siitä selvää ennen patenttihakemuksen tekemispäivää tai etuoikeuspäivää [4]. Keksinnön julkistuksen kannalta ei ole merkitystä, onko keksintöön tutustunut henkilö sellainen, joka todella ymmärtää keksinnön. Ratkaisevaa on ainoastaan se, että henkilöllä on ollut mahdollisuus ottaa keksinnöstä selvää.

Vaikka keksinnöstä vuotaisi tietoja julkisuuteen ennen patenttihakemuksen tekemispäivää, keksintö ei ole julkinen ellei tiedot ole sellaisia, että alan ammattimies voisi niiden nojalla käyttää keksintöä hyväkseen [5]. Toisaalta, vain poikkeustapauksessa patentti voidaan myöntää keksinnölle, joka on kuuden kuukauden kuluessa ennen patenttihakemuksen tekemistä tullut julkiseksi. Suomen patenttilainsäädännön (PatL 2 §) mukaan patentti voidaan myöntää, jos keksintö on tullut julkiseksi patentinhakijaan tai vastaavan oikeuden omaavaan henkilöön kohdistuneen väärinkäytöksen johdosta.

Euroopan patenttiviraston oikeuskäytännön mukaan keksintö tulee julkiseksi, jos keksinnöstä saa tiedon yksikin sellainen henkilö, joka ei ole salassapitovelvollinen ja joka kykenee ymmärtämään keksinnön niin, että tieto keksinnöstä voisi levitä hänen kauttaan [4]. Keksinnön julkiseksi tulo ei kuitenkaan edellytä, että alan ammattimies kuuluisi yleisön joukkoon. Keksinnön ei katsota tulleen julkiseksi, jos keksinnön ominaispiirteiden selvittäminen edellyttää huomattavaa lisätyötä. Sillä ei ole merkitystä, että onko kenelläkään ollut tarvetta analysoida tai tutkia keksintöä tai kertoa siitä edelleen.

Jos keksintöön tutustuneita henkilöitä sitoo vaitiolovelvollisuus, keksintöä ei katsota julkiseksi. Vaitiolovelvollisuus voi syntyä ilman varsinaista salassapitosopimusta olosuhteiden perusteella. Esimerkiksi osapuolten välinen liikesuhde voi velvoittaa salassapitoon [4]. Euroopan patenttiviraston valituslautakuntien päätöksissä alihankinta- ja joint-venture-suhteiden sopimusosapuolet katsotaan usein vaitiolovelvollisiksi, vaikkei sopimuskumppania olisikaan sopimusta tehtäessä erityisesti velvoitettu salassapitoon. Toisaalta, yksikin tuotteen myyntitapahtuma riittää tekemään tuotteesta julkisen, mikäli ostajaa ei velvoiteta salassapitoon erityisellä sopimuksella.

3 JULKINEN KÄYTTÖ TUNNETTUNA TEKNIIKAN TASONA

Suomen patenttilainsäädännössä keksinnön hyväksikäyttö mainitaan yhtenä tiedon julkistusmuotona. Julkinen käyttö katsotaan tunnetuksi tekniikan tasoksi, mikäli käyttöön liittyvät todisteet on esitetty tarkasti ja dokumentoituina [3]. Julkiseen käyttöön vedotessa on pystyttävä selvittämään, että missä ja milloin julkinen käyttö on tapahtunut sekä seikat, jotka tekevät käytöstä julkisen. Lisäksi on selvitettävä yksityiskohtaisesti, mitä julkisen käytön kautta on ilmennyt ja kuka asian on julkistanut. Myös muut julkiseen käyttöön liittyvät asiat, kuten osapuolten väliset sopimukset, on selvitettävä yksityiskohdista.

Keksinnön käyttö avoimesti tiloissa, joihin yleisöllä on vapaa pääsy, voi muodostua esteeksi keksinnön patentoinnille [5]. Myös käyttö yrityksen sisällä voi muodostua patentoinnin esteeksi, vaikkei ulkopuolisilla henkilöillä olisikaan mahdollisuutta saada tietoja keksinnöstä. Keksinnön käyttö voidaan katsoa julkiseksi sellaisessa tapauksessa, jossa käyttö yrityksen sisällä on jatkunut pitkään ja useat henkilöt ovat olleet tekemisissä keksinnön kanssa yrityksen henkilökunnassa tapahtuneiden muutosten tai vaihdosten seurauksena.

4 JULKINEN KÄYTTÖ EPO:N OIKEUSKÄYTÄNNÖSSÄ

Julkista käyttöä koskevia EPO:n valituslautakunnan päätöksiä on kirjattu myös EPO:n oikeuskäytäntöön (Case Law of the Boards of Appeal) [6]. EPO:n oikeuskäytännöstä löytyy neljä teknisen valituslautakunnan (the technical boards of appeal) päätöstä. Päätöksissä T 0084/83, T 0327/92 ja T 0947/99 valituslautakunta katsoi, että kyseessä oli julkinen käyttö ja päätöksessä T 0245/88 valituslautakunnan mielestä kyseessä ei ollut keksinnön julkinen käyttö.

Valituslautakunnan päätös T 0084/83 [6] liittyy moottoriajoneuvoon asennettuun laajakulmapeiliin. Peili oli asennettuna moottoriajoneuvoon useiden kuukausien ajan. Koska tänä aikana moottoriajoneuvo pysäköitiin julkisille pysäköintialueille, peilin katsottiin tulleen julkiseksi. Julkisilla pysäköintialueilla kenen tahansa oli mahdollista nähdä kyseinen peili, joten päätöksessä katsottiin, että peili oli ollut yleisön saatavilla.

Valituslautakunnan päätös T 0245/88 [6] koskee tapausta, jossa suuttimia oli asennettu laivatelakalla aidatulle alueelle, johon yleisöllä ei ollut mahdollisuutta päästä. Koska yleisöllä ei ollut rajoittamatonta pääsyä alueelle, jossa suuttimet sijaitsivat, keksinnön ei katsottu tulleen julkiseksi. Valituslautakunnan mukaan kyseessä ei ollut julkinen käyttö.

Valituslautakunnan päätös T 0327/92 [6] liittyi tapaukseen, jossa patentinhaltijan vaatimus koski menetelmää kalvolaminaatin valmistamiseksi. Kalvolaminaatin valmistuksen erityispiirteenä oli, että kalvon levittäminen tapahtui vetämällä kalvoa yhden suunnasta. Ennestään tunnettiin kuitenkin laminaatti, joka muodostui venyttämällä kalvoa ensin yhteen suuntaan, ja hetken kuluttua kohtisuoraan ensimmäistä venytyssuuntaa vastaan. Tässä prosessissa yhteen suuntaan venytetty tuote oli olemassa ainakin 60 sekunnin ajan. Valituslautakunta totesi päätöksessään, että väliaikainen tuote muodosti uutuudenesteen patentinhaltijan vaatimukselle, koska väliaikainen tuote täytti kaikki vaatimuksen tekniset erityispiirteet.

Päätöksessä T 0947/99 [6] valituslautakunta totesi, että julkisen käytön osoittamiseksi riittää, että tuotetta on valmistettu jollakin tietyllä valmistusmenetelmällä ennen patenttihakemuksen etuoikeuspäivää. Käytön julkisuuden osoittaminen kuitenkin edellyttää, että kyseessä olevan ajanjakson aikana ryhmällä henkilöitä, kuten vierailia, jotka eivät ole olleet vaitiolovelvollisia, on ollut mahdollisuus tutustua kyseiseen valmistusmenetelmään. Tällaisessa tapauksessa valituslautakunnan mukaan ei ole tarvetta nimetä ketään tiettyä henkilöä, joka olisi jonain tiettyinä päivinä nähnyt tuotteen valmistuksen kyseisellä valmistusmenetelmällä.

5 JULKINEN KÄYTTÖ PAPERITEOLLISUUDESSA

Julkiseen käyttöön on vedottu tunnettuna tekniikan tasona myös muutamissa sellaisissa Euroopan patenttiviraston valituslautakunnan päätöksissä, jotka liittyvät paperiteollisuuteen. Tutkimusaineisto koottiin käyttämällä EPO:n valituslautakuntapäätöstenhakusivustoa [7]. Tutkimusaineisto muodostuu sellaisista EPO:n valituslautakunnan päätöksistä, joissa viitataan julkiseen käyttöön hakusanoilla ”prior use”. Lisäksi haut rajattiin paperiteollisuuden alalle kansainvälisen patenttiluokitusjärjestelmän (International Patent Classification (IPC)) avulla. Haussa käytettiin paperin ja selluloosan valmistuksen D21 alaluokkia [8]:

D 21 B	Kuituraaka-aineet ja niiden mekaaninen käsittely
D 21 C	Selluloosan valmistus poistamalla selluloosaa sisältämättömät aineosat selluloosapitoisista aineista. Jätelipeän regenerointi. Laitteet
D 21 D	Massan käsittely ennen sen johtamista paperikoneeseen
D 21 F	Paperikoneet. Menetelmät paperin valmistamiseksi näillä koneilla
D 21 G	Kalanterit. Paperikoneiden lisälaitteet
D 21 H	Massakoostumukset ja niiden valmistaminen muilla kuin alaluokissa D21C, D mainituilla menetelmillä. Paperin kyllästys ja päällystys. Valmiin paperin käsittely, joka ei kuulu luokkaan B31 tai alaluokkaan D21G. Paperi ellei muualla mainittu
D 21 J	Kuitulevyt. Tuotteiden valmistus selluloosakuitususpensioista tai paperimassasta

Tutkimusaineisto sijoittui päätösten tekopäivien perusteella vuodesta 1999 vuoteen 2008. Tutkimusaineistossa edustetut IPC-patenttiluokat ovat D21G, D21H, D21J ja D21C. Tutkimusaineistoon valittiin vain sellaiset valituslautakunnan päätökset, joissa arvioitiin julkiseen käyttöön liittyvän näytön riittävyttä.

Taulukossa 1 on lueteltu kaikki tässä tutkimuksessa läpi käyty EPO:n valituslautakunnan päätökset päätösten tekemisajankohtineen sekä luokka- ja otsikkotietoineen. Luokkatietona on ilmoitettu vain paperin ja selluloosan valmistuksen pääluokkaan kuuluvat luokat.

Taulukko 1. Erikoistyössä tarkastelun kohteeksi valitut EPO:n valituslautakunnan päätökset.

Päätös	Päivämäärä	Luokka	Otsikko
T 0752/95	22.6.1999	D21G1/00	Method and device for the control of a zone roll
T 0163/05	8.4.2008	D21G1/02	Method and apparatus for calendering paper
T 1105/00	21.10.2003	D21H27/30	Soft tissue product and process of making same
T 0374/02	13.10.2005	D21J5/00	Equipment for making articles from pulp material
T 0945/95	10.1.2000	D21H23/22	A coater apparatus
T 0037/96	7.2.2000	D21C7/14	Method and apparatus to displace spent liquors in a digester

Valituslautakunnan päätökset käydään läpi ainoastaan julkiseen käyttöön liittyvien seikkojen osalta. Kyseessä olevien keksintöjen uutuuden ja keksinnöllisyyden käsitteilyyn ei paneuduta muiden todisteiden kuin julkisen käyttöön liittyvän näytön perusteella.

5.1 Päätös T 0752/95 ”Method and device for the control of a zone roll”

Teknisen valituslautakunnan päätös T 0752/95 liittyy 4.12.1991 myönnettyyn EP-patenttiin 0298057 [9]. Patentin etuoikeuspäivä oli 23.2.1987. Patentti kuitenkin kumottiin väitteen perusteella ja patentinhaltija teki valituksen tekniseen valituslautakuntaan. Teknisen valituslautakunnan käsittelyssä valittajana oli patentinhaltija Valmet Corporation. Väitekäsitelyssä opponentteja oli kaksi. Opponentti I oli Eduard Küsters Maschinenfabrik GmbH & Co ja opponentti II oli Sulzer-Escher Wyss GmbH. Keksinnön kohde oli menetelmä ja laitteisto vyöhyketelan ohjaamiseksi (kuva 1.).

Keksinnön kohde liittyi menetelmään, jossa hallitaan vyöhykesäädettävän telan ja sen vastaelimen välisen nipin kautta johdettavaan materiaaalirataan kohdistettavan painekuormituksen jakautumaa radan poikkisuunnassa. Vyöhykesäädettävän telan kuormituselementtien painevaikutustoimilaitetta ohjataan säätöyksiköllä. Säätöyksikön säätöpiirien asetusarvot saadaan asetusarvoyksiköltä, jolta saadaan sarja asetusarvosignaaleja, jotka johdetaan suoraan tai käsittely-yksikön kautta säätöyksikön asetusarvoiksi. Menetelmässä käytetään N kpl:ta kuormitusasetusarvoja nipin paineprofiilin asetusarvojakauman asettamiseksi. Kuormitusasetusarvojen lukumäärä N valitaan suuremmaksi kuin mitä vyöhykesäätötelan erikseen säädettävien vaikutuselinten lukumäärä K on. Kuormitusasetusarvot muodostetaan asetusarvoyksikössä tai johdetaan sinne takaisin-kytkentälohkosta. Kuormitusasetusarvot johdetaan vyöhykemuunnoslohkoon. Vyöhykemuunnoslohkossa suoritetaan matemaattiseen malliin perustuen muunnos säädettävän nipin vyöhykepaineiden asetusarvoiksi siten, että säätöyksikön, vyöhykemuunnoslohkon ja painevaikutuksen toimilaitteen avulla saadaan toteutetuksi materiaaaliradassa viivapaineprofiili, jonka poikkeamat asetusarvoprofiilista minimoituvat.

*"1. Method for the control of the distribution of pressure load applied to a material web (W) passed through a nip (No) formed between a roll (10) adjustable in zones and having loading elements, such as glide shoe groups (16) inside the roll, and its counter-member, such as a counter-roll (20), in a direction transverse to the direction of running of the material web (W), said loading elements acting upon the roll (10) being supported against the central axle (11) of the roll (10), a pressure-effect actuator (400) of said loading elements being controlled by means of a regulating unit (300), and a set value unit (100) being used, by means of which a series Q(Z) of set value signals (A) is produced, which are passed directly or via a processing unit (200), such as a limiter block, to the regulating unit (300) so as to constitute set values (B) for its regulating circuits, **characterized in that** a number (N) of set load values (Q1...QN) are used, by means of which the set value distribution Q(Z) of the pressure profile of the nip (No) is set, wherein $Z = 1...N$; that the number (N) of set load values (Q1...QN) is chosen higher than the number (K) of the separately adjustable zones of the roll (10), $N > K$; and that the set load values (Q1...QN) set in the set value unit (100) or passed to the set value unit from a feedback block (500) are passed into a zone conversion block (120), in which, on the basis of a mathematical model of an adjustable nip (No), a conversion to set zone pressure values (P1...PK) being carried out so that, by means of the regulating unit (300), the zone conversion block (120) and said pressure-effect actuator (400), in*

the material web (W), a linear-load profile can be accomplished whose deviations from the set value profile Q(Z) are substantially minimized."

Keksintö kohdistui myös vaatimuksen 9 mukaiseen laitteistoon materiaaliradan käsittelemiseksi puristusnipissä:

*"9. Equipment for the treatment of a material web (W), such as a paper web, in a press nip (No), such as a dewatering nip or a calendering nip, comprising a variable-crown roll (10) and a counter-member for same, such as a counter-roll (20), which together form the nip (No) through which the material web (W) to be treated is passed, said variable-crown roll (10) comprising a stationary part (11) and a cylinder mantle (13), and a series of glide shoes (15) arranged between the stationary part (11) and the mantle (13) and grouped as pressure loading zones (16), each of which group being loaded by a zone pressure (P) controlled by a valve (410), said equipment also including a regulating system, which comprises a set value unit (100) or a processing unit, such as a limiter block (200), a regulating unit (300) and a pressure effect actuator (400), which has a series of pressure valves (410) and a series of P/I-converters (420), from which feedback signals are passed to the regulating unit (300), **characterized in that** the set value unit (100) includes a set zone unit (110), in which the number (N) of said set load values (Q1...QN) that can be set by means of the unit is higher than the number (K) of separately adjustable zones in the variable-crown roll (10), and that the set value unit (100) further includes a zone conversion block (120), in which the set load values (Q1...QN) are converted to set zone pressure values (P1...PK) so that, in the material web (W), a linear-load profile can be accomplished that differs from the set value profile Q(Z) as little as possible."*

Väitekäsitelyssä opponentti I vetosi uutuuden ja keksinnöllisyyden puuttumiseen julkisen käytön perusteella. Opponentti I oli myynyt Vario-S-telan PWA yritykselle kesäkuussa 1984. Todisteena opponentti I esitti seuraavat dokumentit:

D7: US-A-4 307 501

D9: "The Vario Swimming Roll Küsters", Information Bulletin No. 1 for the paper industry, October 1985.

D10: Küsters VARIO computer control Betriebsanleitung

D11: Referenzliste Küsters VARIO-S-Walzen

D12: Auftragsunterlagen

Opponentti II vetosi väitteessään myös julkiseen käyttöön. Opponentti II väite perustui "Biron"-projektiin, joka liittyi lokakuussa 1986 tapahtuneeseen kalanteritelojen toimittukseen Consolidated Paper (Wiscon, USA)-nimiselle yritykselle. Todisteena opponentti II esitti seuraavat dokumentit:

D13: "Automatische Feuchtequerprofilkorrektur mit dem NIPControl-System", Escher Wyss,

D14: "Advances in NIPCO Roll Applications" (Publication in 1978, certified by a witness),

D15: Inbetriebnahmebericht "Projekt Biron"

D16: Anlage 1 to 4 (project Biron)

D17: Anlage 5 to 8 (project Rauma-Repola, 1986)

D18: Anlage 9 to 15 (project Gretesch PM1, January 1987)

Tekninen valituslautakunta totesi päätöksessään, että väitetyn julkisen käytön perusteena:

- § on selvittävä aika tai ajanjakso, jona julkinen käyttö on tapahtunut, jotta voidaan arvioida, että onko käyttö tapahtunut ennen patentin etuoikeuspäivää,
- § on annettava selvitys julkisen käytön kohteesta, jotta voidaan tutkia, että onko julkisen käytön kohde samanlainen kyseessä olevan patentin kohteen kanssa, ja lisäksi
- § on selvittävä käyttöön liittyvät olosuhteet, jotta voidaan selvittää, että onko tuote/laite tms. ollut julkisesti yleisön saatavilla vai ei.

Ensimmäinen väitetty julkinen käyttö liittyi Vario-telan toimitukseen. Opponentti I esitti todisteena laitteiden toimituspäivämäärät ja antoi selvityksen kauppaan liittyvistä eri ajankohdista viitaten laitteiden tilauspäivämääriin ja laskutusajankohtiin. Opponentti I antoi myös yksityiskohtaisen selvityksen käytön kohteesta ja vertasi sitä EP-patentin kohteeseen. Käyttöön liittyvien olosuhteiden suhteen valituslautakunta totesi, ettei telojen myyntiin liittynyt salassapitovelvollisuutta. Valituslautakunta totesi päätöksessään, että opponentti antoi riittävän selvityksen julkiseen käyttöön liittyvistä seikoista.

Teknisen valituslautakunnan päätöksessä käsiteltiin myös ”Gretesch”-projektiin ja Nipco-telaan liittyvää toista julkista käyttöä. Patentinhaltija ei kyseenalaistanut Nipco-telaan liittyvää julkista käyttöä sinänsä, ainoastaan sen julkiseksi tulon. Valituslautakunta kuitenkin totesi, että projektiin liittyvä Nipco-tela oli toimitettu ja otettu käyttöön ennen kanteen kohteena olevan EP-patentin etuoikeuspäivää. Telan käyttö katsottiin julkiseksi käytöksi, joka oli tapahtunut ennen EP-patentin etuoikeuspäivää.

Valituslautakunnan päätös oli, että EP-patentin vaatimusten 1 ja 9 kohteet eivät olleet uusia Gretesch-projektiin liittyvän julkisen käytön perusteella. Koska valituslautakunta totesi lisäksi, etteivät patentinhaltijan toimittamat uudestaan korjatut vaatimukset 1 ja 7 olleet keksinnöllisiä, valituslautakunta hylkäsi patentin kumoamiseen liittyvän valituksen.

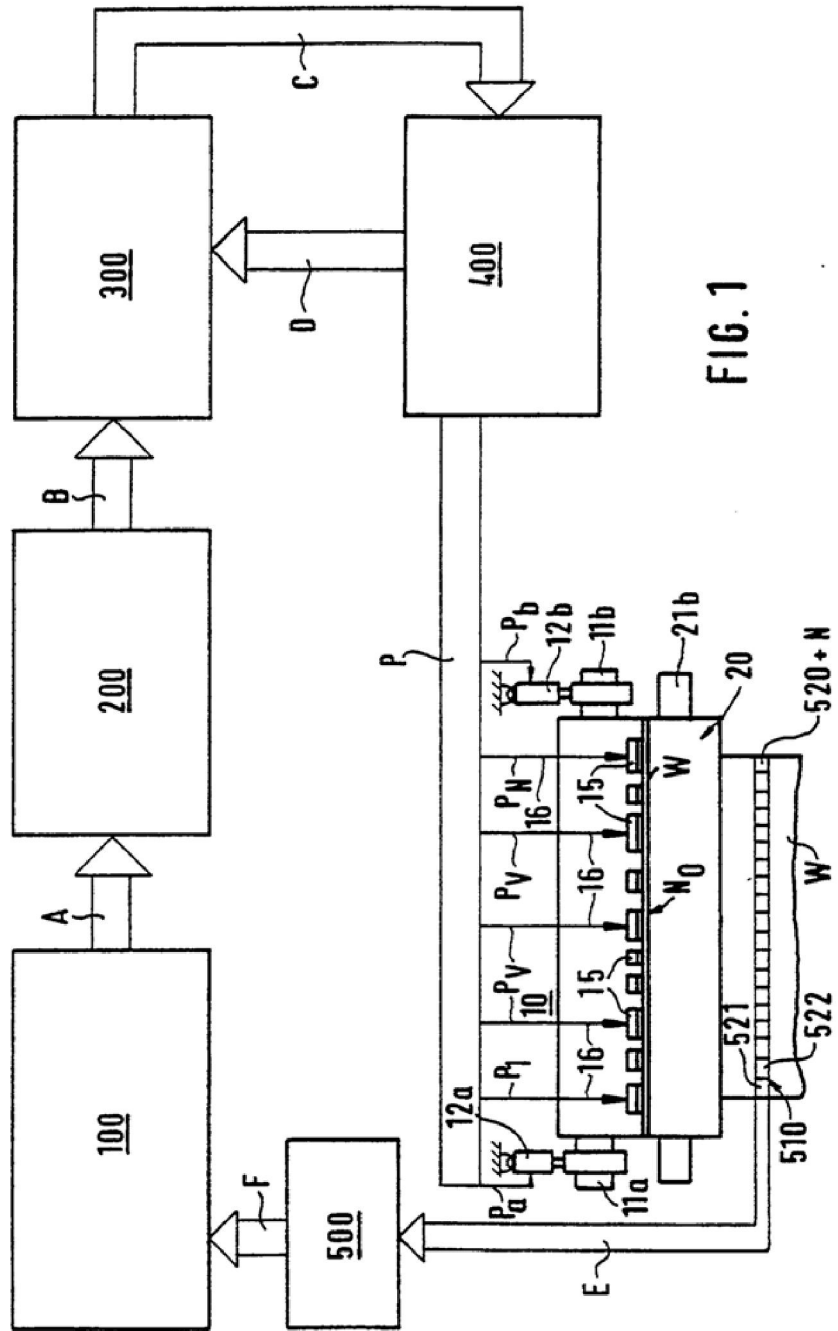

FIG. 1

Kuva 1. EP-patentin 0298057 mukainen vyöhykesäädettävä tela.

5.2 Päätös T 0163/05 “Method and apparatus for calendering paper”

Teknisen valituslautakunnan päätös T 0163/05 liittyy EP-patenttiin 0710741 [10]. Patenttihakemuksen tekemispäivä on 13.05.1992. Patentti pidettiin voimassa muutetussa muodossa väitekäsittelyn jälkeen ja väitteentekijä teki valituksen tekniseen valituslautakuntaan. Teknisen valituslautakunnan käsittelyssä valittajana oli opponetti Andritz Küsters GmbH. Vastaajana oli patentinhaltija S.D. Warren Company. EP-patentti kohdistui menetelmään ja laitteeseen paperin kalanteroimiseksi (kuva 2.).

Keksinnön kohteena oli sisäpuolisesti lämmitetty kalanteritela, joka pystyy viimeistelemään paperia tyydyttävästi sellaisissa lämpötiloissa, sekä sellaisilla lämpökuormituksilla ja paineilla, joita tarvitaan runkoaineen lämpömuovauksessa. Tela käsittää (A) metallisen kalanteritelan, jonka kehävaippa on vähintään 0,1016 m paksu. Tela muodostuu materiaalista, joka on takoterästä, valuterästä tai pallografiittirautaa ja tela käsittää ohuen kehäpintakerroksen, joka on kovaa, hankausta kestävää materiaalia. Lisäksi tela käsittää (B) kuumennusvälineet lämmön viemiseksi metallisen kalanteritelan kehävaipan sisälle ja vaipan läpi ulkopinnalle kalanteroitavan paperirainan kuumentamiseksi. Kuumennusvälineet käsittävät väliainetta johtavat tasaisesti sijoitetut kanavat kalanteritelassa, jotka ovat halkaisijaltaan 1.27×10^{-2} - 5.0×10^{-2} m. Kuumennusväliainekanavat on sijoitettu kokonaan kalanteritelan ensimmäiseen materiaaliin siten, että kanavan ulkopuolinen reuna on enintään 5.0×10^{-2} m telan kehäpinnasta. Lisäksi kanavat on sijoitettu yhtä etäälle telan keskikohdasta seuraavan kaavan mukaisesti: (reiän halkaisija + reikien keskinäinen etäisyys)/(2 × reiän syvyys) on pienempi kuin 1.2, missä reikien väli on etäisyys reiän ulkoreunasta lähimpään viereisen reiän ulkoreunaan ja reikäsyvyys on etäisyys reiän ulkoreunasta telan pintaan. (C) Lisäksi kuumennetun kalanteritelan lämmönjohtavuus kanavista pinnalle on suurempi kuin 29.42 w/mk.

EP-patentin vaatimuksen 1 mukainen kalanteritela:

"1. An internally heated calendering roll (2) capable of finishing paper satisfactorily at the temperatures, heat loads and pressures required for substrata thermal molding which roll (2) comprises:

A. a metal calendering roll (2) having a circumferential wall (9) at least 0.1016m (4 inches) thick, the roll (2) being constructed of a first material of forged steel, cast steel, or ductile iron and being provided with a thin circumferential surface layer of a second hard abrasive resistant material;

B. heating means to provide heat into the interior of the circumferential wall of the metal calendering roll (2) to be conducted through the wall (9) to the outer surface (11) for heating the paper web being calendered by the roll, which heating means includes uniformly spaced fluid conducting conduits (10) which are from 1.27×10^{-2} to 5.0×10^{-2} m (0.5 to 2 inches) in diameter and are located totally within the first material of the calendering roll with the outer edge or the conduits (10) being no more than 5.0×10^{-2} m (2 inches) from the circumferential surface (11) of the roll and are positioned equidistant from the center of the roll (2) in accordance with the following formula: (hole diameter + hole spacing)/(2 × hole depth) is less than 1.2, where hole spacing is the distance from outer edge of one hole to the closest outer edge of the adjacent hole and hole depth is the distance from the outer edge of the hole to the surface of the roll (2); and

C. the thermal conductivity of the roll (2) from the conduits to the surface is greater than 29.42 w/mk (17 BTU/HR.Ft.°F)."

Väitetty julkinen käyttö liittyi kalanteritelatilaukseen. Yritys "Cartiera Valchiampo S.p.A" (Valchiampo) tilasi paperin valmistukseen tarkoitetun kalanteritelan "DE PRETTO-ESCHER WYSS S.r.l" nimiseltä yritykseltä (De Pretto). De Pretto teetti telan valmistuksen alihankintana "Schwäbische Hüttenwerke GmbH" ("SHW") nimisellä yrityksellä. SHW vuorostaan teetti alihankintana osan telan rakenteesta edelleen yrityksellä, jonka nimi oli "Vereinigte Schmiedewerke GmbH" ("VS").

Vastaajan eli patentinhaltijan mukaan yhtäkään näistä edellä mainituista yrityksistä ei voinut pitää osana yleisöä EPC artiklan 54(2) edellyttämällä tavalla. Patentinhaltijan mukaan De Pretto, SHW ja VS olivat Valchiampon aliurakoitsijoita, joita kaikkia koski salassapitovelvollisuus. Vastaaja katsoi myös, että Valchiampo kalanteritelan ostajana piti hallussaan telan rakenteeseen liittyvää yksityiskohtaista tietoa, eikä ollut todisteita siitä, että Valchiampo olisi tuonut tätä tietoa julkisesti yleisön saataville.

Valituslautakunta kuitenkin totesi, että yritysten De Pretto, SHW ja VS välisen liiketoiminnan luottamuksellisuudella ei ole merkitystä, koska kalanteritelan myynti ja toimitus Valchiampolle teki telan ja sen tekniset yksityiskohdat julkisiksi. Valituslautakunnan päätöksessä todettiin myös, että kalanteritela toimitettiin paperia valmistavalle yritykselle (Valchiampolle) ja että toimitettu kalanteritela jäi Valchiampon haltuun paperin valmistusprosessia varten. Koska telan myynti- ja toimitustapahtumaan ei liittynyt mitään rajoituksia tai salassapitovelvoitetta, Valchiampo voitiin katsoa osaksi yleisöä. Valituslautakunnan mukaan sillä ei ole merkitystä, mitä Valchiampo telalle teki, näyttikö Valchiampo sitä muulle yleisölle vai jäikö tela esimerkiksi käyttämättömänä varastoon. Myöskään sillä, mitä Valchiampo teki telan ominaisuuksia koskevilla tiedoilla, ei ole merkitystä.

Valituslautakunta totesi myös, että dokumentteja, jotka eivät tavallisesti ole julkisesti saatavilla, voidaan käyttää todisteena julkisesta käytöstä. Vaikka telan myyntiin ja toimitukseen liittyvät dokumentit olisivatkin luottamuksellisia, dokumentteja voidaan käyttää todisteena myynnin kohteen yksilöimisessä, koska myyntitapahtuma tekee myynnin kohteena olevasta tuotteesta joka tapauksessa julkisen. Dokumenttien luottamuksellisuudella ei sen takia ole merkitystä julkista käyttöä arvioitaessa. Koska Valchiampo vastaanotti kalanteritelan ennen EP-patentin etuoikeuspäivää, kalanteritela oli julkisesti saatavilla ennen patentin etuoikeuspäivää. Sen vuoksi valituslautakunta päätti, että patentti kumottiin valituksen johdosta julkisen käytön perusteella.

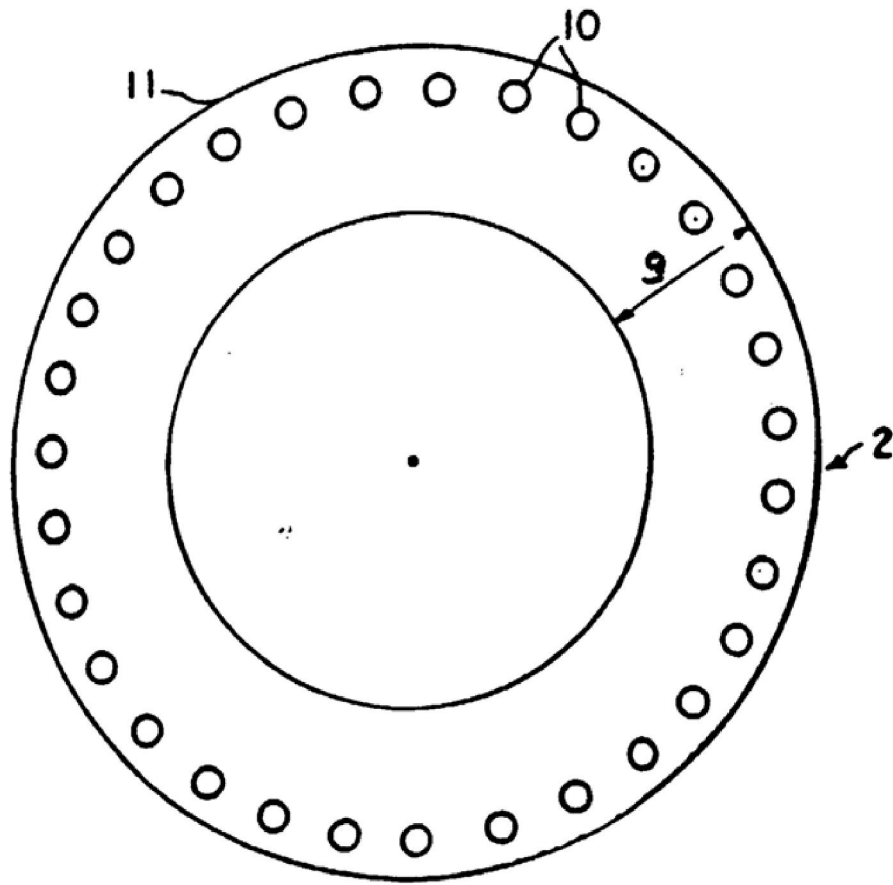

FIG. 2

Kuva 2. EP-patentin 0710741 mukainen kalaterin tela.

5.3 Päätös T 1105/00 “Soft tissue product and process of making same”

Teknisen valituslautakunnan päätös T 1105/00 liittyy EP-patenttiin 0631014 [11]. Patenttihakemuksen tekemispäivä on 23.06.1994. Patentti pidettiin voimassa muutetussa muodossa väitekäsittelyn jälkeen ja väitteentekijä teki valituksen tekniseen valituslautakuntaan. Teknisen valituslautakunnan käsittelyssä valittajana oli opponentti The Procter & Gamble Company. Vastajana oli patentinhaltija Kimberly-Clark Worldwide. EP-patentti kohdistui pehmopaperituotteeseen ja menetelmään pehmopaperituotteen valmistamiseksi (kuva 3.).

Valituksen tekijä haki muutosta väitekäsittelyssä tehtyyn päätökseen vedoten muun muassa julkiseen käyttöön omien kaupallisten tuotteidensa ”Charmin”, ”Charmin Ultra” ja ”White Cloud Ultra” perusteella.

Suullisessa valituskäsittelyssä patentin haltija toimitti uudet vaatimukset. Uudet itsenäiset vaatimukset 1, 2, 16 ja 17 olivat:

”1. A soft tissue product comprising one or more tissue plies and having a Bulk of 9 cubic centimeters per gram or greater; a MD Max Slope of 6 or less, and/or a MD Stiffness Factor of 100 or less; and a machine direction stretch of from 10 to 30 percent.

2. A soft tissue product comprising one or more uncreped throughdried tissue plies and having a MD Max Slope of 10 or less, and/or a MD Stiffness Factor of 150 or less, and having a Bulk of 9 to 20 cubic centimeters per gram.

16. A soft single-ply bath tissue comprising a layered, uncreped throughdried tissue sheet having an air side layer comprising 80 weight percent or greater curled eucalyptus fibers and a fabric side layer comprising 80 weight percent or greater curled eucalyptus fibers, said tissue having a Bulk of 9 to 20 cubic centimeters per gram, a MD Stiffness Factor of from 50 to 100 and a machine direction stretch of from 10 to 25 percent.

17. A method of making a soft uncreped throughdried tissue sheet, comprising:

(a) forming an aqueous suspension of papermaking fibers having a consistency of 20 percent or greater;

(b) mechanically working the aqueous suspension in a shaft disperger preferably at 60°C (140°F) or greater to curl the fibers;

(c) diluting the aqueous suspension of curled fibers to a consistency of 0.5 percent or less and feeding the diluted suspension to a tissue-making headbox;

(d) depositing the diluted aqueous suspension of papermaking fibers onto a forming fabric to form a wet web;

(e) dewatering the wet web preferably to a consistency of from 20 to 30 percent;

(f) transferring the wet web from the forming fabric to a transfer fabric traveling at a speed from 10 to 80 percent slower than the forming fabric, this transfer being optionally performed by two or more different speed transfers using more than one transfer fabrics;

*(g) transferring the web to a throughdrying fabric whereby the web is macroscopically rearranged to conform to the surface of the throughdrying fabric; and
(h) non compressive drying the web to final dryness."*

Valittajan (opponentti) mukaan vaatimuksen 1 kohde ei ole keksinnöllinen. Valittaja vetosi argumenteissaan myyntituotteisiinsa "White Cloud Ultra" ja "Charmin Ultra". Valittaja pyysi myös, ettei täydellistä "up to the hilt"-todistusta julkisesta käytöstä tarvittaisi vaan "the balance of probabilities"-arvio riittäisi, koska patentinhaltijalla on ollut mahdollisuus saada haltuunsa valittajan "Charmin Ultra"-tuotteita, joita valmistettiin vuosina 1985-1993. Valittajan mielestä todisteet osoittivat, että EP-patentin etuoikeuspäivänä pehmopaperituotteet "White Cloud Ultra" ja "Charmin Ultra", joilla oli vaatimuksen 1 mukaiset ominaisuudet, olivat todennäköisimmin olleet julkisesti saatavilla.

Patentinhaltijan (vastaaja) mukaan väitettyyn julkiseen käyttöön liittyvä näyttö oli riittämätön. Patentinhaltijan mukaan ei ollut todisteita siitä, että valittajan esittämät tuotteet olisivat olleet julkisesti saatavilla patentin etuoikeuspäivänä.

Valituslautakunta totesi valittajan esittämään todistustaakkaan liittyen, että EPO:n oikeuskäytännön ("Case Law of the Boards of Appeal") mukaan todistusstandardi (standard of proof) tapauksissa, joissa osapuolten esittämät väitteet ovat ristiriitaisia, pohjautuu normaalisti todennäköisyyksien tasapainoon ("the balance of probabilities"). Tämä tarkoittaa sitä, että valituslautakunnan johtopäätökset pohjautuvat niille päätelmille, jotka ovat todennäköisimmin totta. Tätä menettelyä sovelletaan myös tapauksissa, jotka liittyvät julkiseen käyttöön, kun molemmilla osapuolilla on yhtäläinen mahdollisuus todisteiden hankkimiseen väitetyn julkisen käytön osoittamiseksi tai kumoamiseksi.

Valituslautakunta totesi myös, että koska tässä tapauksessa väitetty julkinen käyttö perustuu valittajan (opponentin) omaan tuotteeseen, valittajalla on vastaajaa (patentinhaltijaa) paremmat mahdollisuudet hankkia tarvittavat todisteet. Tämän johdosta valituslautakunta katsoi, että julkiseen käyttöön liittyvän näytön on oltava täydellinen ("up to the hilt").

Valituslautakunnan päätöksessä todetaan myös, että valittajan (opponentin) väite, jonka mukaan vastaajalla (patentinhaltijalla) oli mahdollisuus päästä käsiksi väitetyn julkisen käytön kohteeseen, pohjautuu vastaajan antamaan lausuntoon. Lausunnossa vastaaja myöntää mitanneensa kilpailevien pehmopaperituotteiden ominaisuuksia osana normaalia liiketoimintaansa. Vastaaja myönsi lausunnossaan myös, että se oli mitannut useiden valittajan vuosina 1985-1993 valmistamien "Charmin"- ja "Charmin Ultra"-tuotteiden ominaisuuksia. Näiden tuotteiden ominaisuudet poikkesivat esimerkiksi bulkin osalta vaatimuksen 1 kohteena olevan tuotteen ominaisuuksista.

Valituslautakunta tulkitsi tämän valittajan (opponentin) antaman lausunnon siten, että vuosina 1985-1993 tuotenimien "Charmin" ja "Charmin Ultra" alla on ollut paljon erilaisia tuotteita. Valittaja oli mitannut useita näiden tuotenimien alle kuuluvia tuotteita, mutta yhdenkään mitatun tuotteen bulkki ei ollut vaatimuksen 1 mukainen.

Valittaja (opponentti) kritisoi myös sitä, ettei vastaaja (patentinhaltija) ollut identifioinut testaamia tuotteita kertomalla mistä ja milloin ne oli hankittu. Valituslautakunta piti tätä vaatimusta kuitenkin aiheettomana, koska ei ollut syytä olettaa, että ne "Charmin"

tuotteet, jotka olivat julkisesti saatavilla, olisivat vastanneet ominaisuuksiltaan väitetyn julkisen käytön kohdetta.

Valituslautakunnan mukaan valittajalla (opponentilla) on velvollisuus osoittaa ensin, että kyseessä on julkinen käyttö, ennen kuin vastaajalta (patentinhaltijalta) voidaan edellyttää todistusta siitä, että julkista käyttöä ei ole tapahtunut. Jos vastaaja ei myönnä julkista käyttöä, valittajan todistustaakka kasvaa.

Valittaja ei pystynyt osoittamaan, että yksikään sen ”Charmin Ultra” tai ”White Cloud Ultra” tuotemerkkien tuote täyttäisi julkisen käytön edellytykset, vaikka valittaja varasoi valmistamiensa pehmopaperituotteiden näytteitä yhdessä vastaavien näyteluetteloiden kanssa.

Valituslautakunnan päätöksessä todetaan, että kun väitetty julkinen käyttö perustuu valittajan omaan tuotteeseen, valittajan tiedossa ja hallussa pitäisi olla kaikki tarvittavat todisteet väitteen tueksi. Väitetyn julkisen käytön osoittaminen edellyttää näyttöä siitä, mitä on tehty julkisesti saataville, missä olosuhteissa ja milloin.

Valittaja (väitteentekijä) esitti tuotenäytteitä, joita oli testattu patentissa esitetyn menetelmän avulla tammikuussa 2001, todisteena väitetyn julkisen käytön kohteesta. Tuotenäytteet liittyivät valmistuseriin, jotka oli valmistettu maaliskuussa ja syyskuussa 1992. Valittajan mukaan nämä erät toimitettiin kuluttajille 6.4.1992 lähtien. Vastaaja ei kuitenkaan pystynyt todistamaan näitä kuluttajatoimituksia muuten kuin yrityksen sisäisillä laskutustiedoilla ja muistioilla. Ainoa yrityksen ulkopuolinen todiste tuotteiden toimituksista kuluttajille oli kyselylomake, jonka ”White Cloud”-nimisen tuotteen hankkineet kuluttajat olivat palauttaneet.

Valituslautakunnan mukaan väitetyn julkisen käytön kohteen selvittämisellä ei kuitenkaan tässä ole merkitystä, koska valittaja ei pystynyt osoittamaan vakuuttavia todisteita väitettyyn julkiseen käyttöön liittyvästä ajankohdasta ja olosuhteista. Valittajan esittämiä yrityksen sisäisiä muistioita tai laskutustietoja ei katsottu riittäviksi, koska ne eivät osoittaneet, että tavaratoimitukset ja laskut olisivat todella saavuttaneet asiakkaita tai vastaanottajia. Kyselylomake oli ainoa yrityksen ulkopuolinen todiste, mutta lomaketta ei ollut päivätty siten, että se olisi voitu liittää White Cloud Ultra-tuotteisiin ja valmistuseriin, jotka valmistettiin vuonna 1992.

Valituslautakunta kuitenkin totesi, että vaikka valittajan testaamat näytteet olisivatkin olleet peräisin tuotantoeristä, jotka valmistettiin vuonna 1992 tuotenimillä ”Charmin Ultra” ja ”White Cloud Ultra”, valittaja ei pystynyt näyttämään vakuuttavasti toteen, että nämä tuotteet olisivat koskaan tulleet julkisesti saataville. Valituslautakunnan mukaan väitettyyn julkiseen käyttöön liittyvä näyttö oli puutteellinen.

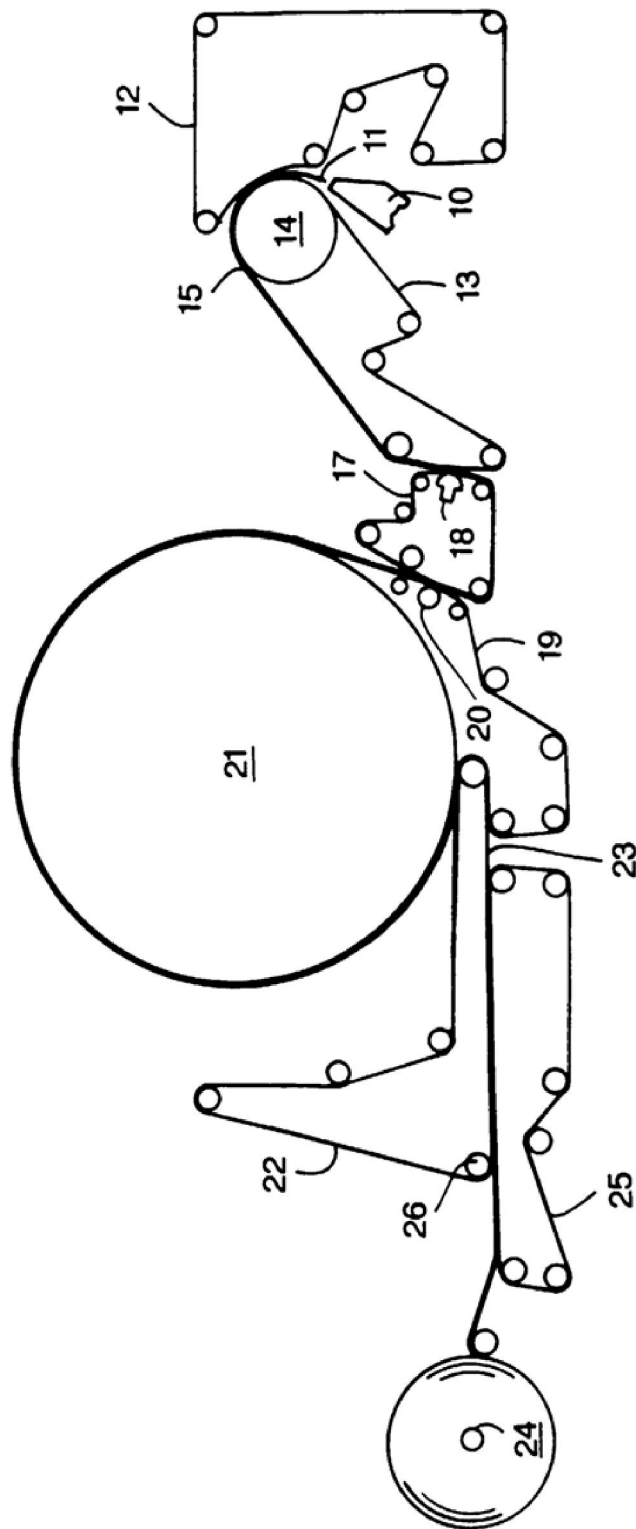

FIG. 1

Kuva 3. EP-patentin 0631014 mukainen pehmopaperituotteen valmistusprosessi.

5.4 Päätös T 0374/02 “Equipment for making articles from pulp material”

Teknisen valituslautakunnan päätös T 0374/02 liittyy EP-patenttiin 0637353 [12], jonka tekemispäivä oli 26.02.1993. Patenttia vastaan tehty väite hylättiin ja väitteentekijä teki valituksen tekniseen valituslautakuntaan. Teknisen valituslautakunnan käsittelyssä valittajana oli Leopack B.V. ja vastaajana oli patentinhaltija Brodrene Hartmann A/S. EP-patentti kohdistui laitteistoon kuitumassasta valmistettavien tuotteiden valmistamiseksi (kuva 4.).

Väitekäsittelyssä esitettiin mm. seuraavat todisteet:

D10-D14: Photographs of a suction mould, numbered A to E

D15: Photograph of a counter mould, numbered F

D18: Photograph of a suction mould, numbered G

Lisäksi todisteena esitettiin mm. Grundig-nimisen yrityksen tekemä tilaus Leopackille ja erään Grundigin työntekijän, Arnoldin, antama todistus.

EP-patentin ensimmäinen itsenäinen vaatimus liittyi laitteistoon kuitumassasta valmistettavien tuotteiden valmistamiseksi:

"Equipment for making a thin-walled papier-mâché product from pulp material and comprising a suction mould (1) with flushing edges (3) and a shaping surface having projections (8) and covered with wire gauze (6,10), said projections having a suitable taper permitting problem-free liberation of the moulded product from the suction mould, wherein

a) the suction mould (1) comprises a base surface (2) provided with perforations (5) and covered by wire gauze, and wherein

b) the projections (8) are releasably secured (12) to the plate (2) above suitable openings (7) in the latter and in the wire gauze (6) and consist of perforated hollow members (9) covered on the outside with wire gauze (10), characterized in that said base surface is a plane plate (2) and that said projections (8) are selected from a first building-set system comprising a relatively small number of types of pre-fabricated projections (8) with different dimensions and shapes."

Valittajan (opponentin) mukaan Hiatus-nimistä yritystä oli pyydetty tekemään syyskuussa 1991 muotti kuitumassasta valmistettavaa pakkausta varten. Pakkausta oli tarkoitus käyttää Grundigin satelliittivastaanotinta varten. Grundigin edustajat (mm. Arnold) näkivät vieraillessaan Leopack/Cartonneries de Muno:lla 29.10.1991 (ennen EP-patentin prioriteettipäivää) muotin, jota käytettiin Grundigin pakkausten valmistuksessa ja pysyivät tekemään muottiin muutoksia. Valittajan mukaan Grundigin edustajien näkemä muotti oli, lukuun ottamatta muutamia vähäisiä muutoksia, sama kuin valokuvissa D10-D15 ja D18 esitetty muotti. Valittajan mukaan muotti, joka täyttää kaikki vaatimuksessa 1 esitetyn laitteiston piirteet on ollut julkisesti saatavilla ennen patenttihakemuksen etuoikeuspäivää, minkä johdosta patenttivaatimuksen 1 kohde ei olisi uusi.

Vastaajan (patentinhaltijan) mukaan alkuperäinen muotti oli kadonnut, minkä takia valokuvissa esitetty muotti ja Grundigin edustajan, Arnoldin, näkemä muotti eivät olleet

samoja. Vastaajan mukaan valittajan antamasta lausumasta ei myöskään selviä, että millä tavalla alkuperäistä muottia oli muutettu tai minkälainen muotti oli ollut rakenteeltaan alun perin. Vastaajan mukaan valokuvissa nähdään vain kolmiulotteinen sellutuotteiden valmistamiseksi tarkoitettu muotti, joka koostuu toisiinsa liitetystä muotinosista, ja joka on ollut julkisesti saatavilla ennen kyseessä olevan EP-patentin prioriteettipäivää.

Valituslautakunnan päätöksessä todetaan, että ensin on selvitettävä, että mitä on tehty julkiseksi, jotta voidaan verrata väitetyn julkisen käytön kohdetta vaatimuksen 1 mukaiseen laitteistoon. Arnold sanoi nähneensä muovista valmistetun laitteen kuitumassasta tehtävien pakkausten valmistamiseksi. Laite muodostui rei'itetyistä muoviosista, jotka oli asennettu rei'itetyn asennuslevyn päälle. Lisäksi laitteeseen kuului metalliverkko, joka oli kiinnitetty liiman avulla muoviosaan. Arnold ei kuitenkaan mainitse kaikkia patenttivaatimuksessa 1 esiintyneitä piirteitä, joten vaatimuksen 1 kohde on Arnoldin lausunnon perusteella uusi.

Valittaja (opponentti) väitti, että valokuvissa D10-D15 ja D18 esiintyvä muotti oli muuten sama muotti kuin, jonka Arnold näki 29.10.1991, lukuun ottamatta joitakin pieniä muutoksia, joita muotille oli tehty, mutta jotka eivät olleet merkityksellisiä vaatimuksen 1 kohdetta ajatellen. Vastaaja (patentinhaltija) väitti, että alkuperäinen muotti oli kadonnut, minkä takia valokuvissa esiintynyt muotti ja Arnoldin näkemä muotti eivät olleet samoja. Väitekesittelyssä valittaja (opponentti) kuitenkin todisti, että alkuperäinen muotti on yhä olemassa ja että tämä muotti esiintyy valokuvissa D10-D15 ja D18. Koska vastaaja ei kiistänyt tätä väitettä, valituslautakunta teki sen johtopäätöksen, että valokuvissa D10-D15 ja D18 esiintyvä muotti on sama kuin minkä herra Arnold näki 29.10.1991.

Valituslautakunnan mielestä muottiin tehdyt muutokset ovat merkityksellisiä valitustapauksen ratkaisemisen kannalta. Todisteet tehdyistä muutoksista ovat kuitenkin ristiriitaisia. Osassa todisteista väitetään, että muottiin tehtiin vain yksi muutos ja osassa todisteista väitetään, että muutoksia oli useita. Todisteet eivät myöskään määrittele yksiselitteisesti, että millaisia muutoksia muottiin tehtiin sen jälkeen, kun Arnold oli nähnyt muotin 29.10.1991. Tämän takia valituslautakunta ei pysty päättelemään, että mitä kaikkia muutoksia muottiin tehtiin ennen sen lopullista valokuvissa D10-D15 ja D18 esitettyä rakennetta. Valituslautakunta ei myöskään pysty selvittämään Arnoldin 29.10.1991 näkemän muotin tarkkaa rakennetta.

Tämän johdosta valituslautakunta totesi, että koska Arnoldin kuvailema muotti ei sisällä vaatimuksessa 1 määriteltyjä piirteitä, ja koska valokuvissa D10-D15 ja D18 esitetty muotti yhdessä muiden todisteiden kanssa eivät tuoneet selvyyttä Arnoldin 29.10.1991 näkemän muotin tarkkaan rakenteeseen, vaatimuksen 1 kohde on uusi. Vaatimuksen 1 keksinnöllisyyttä ei käsitelty, koska valitusasiassa ei pyydetty ottamaan kantaa vaatimuksen keksinnöllisyyteen. Valituslautakunta hylkäsi valituksen.

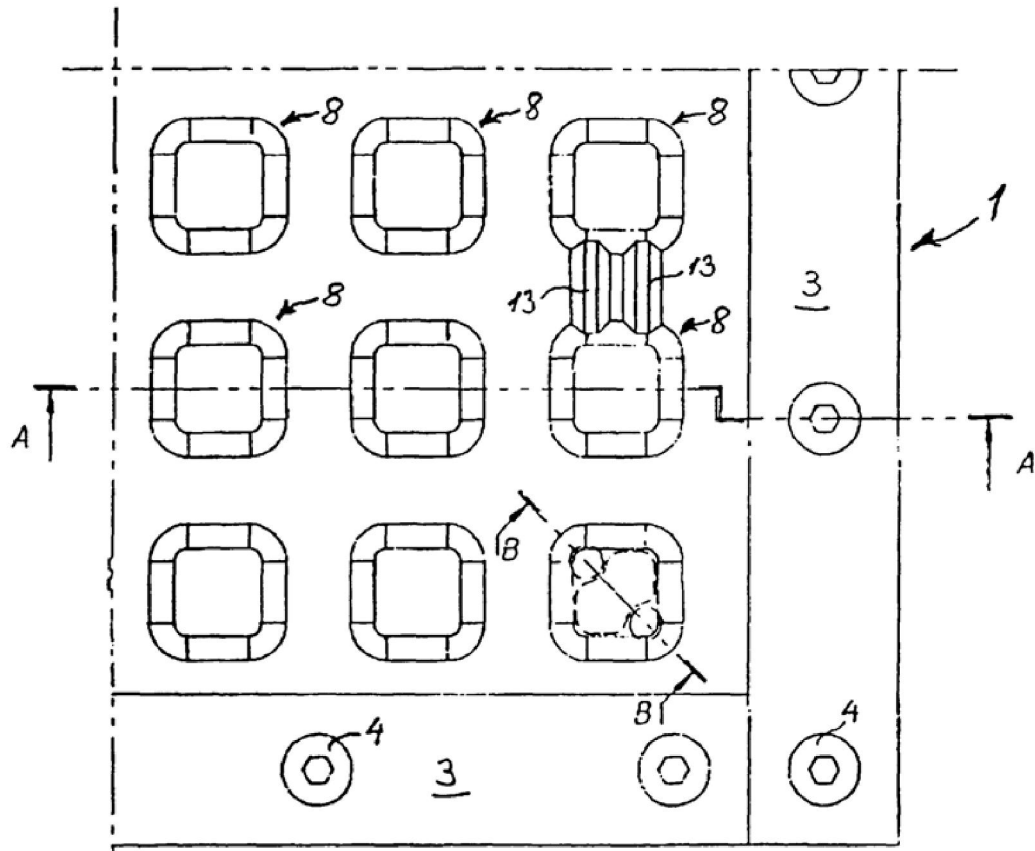

Fig. 1

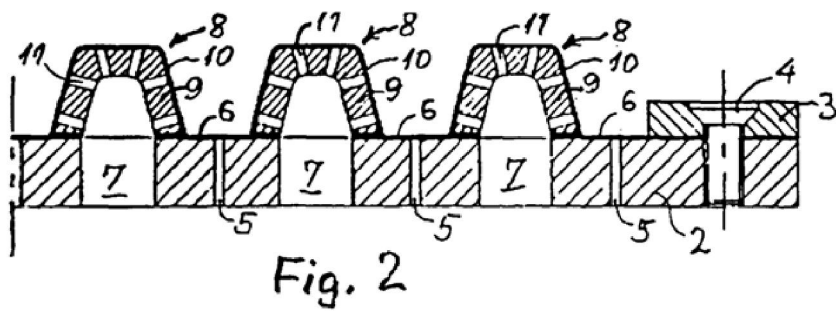

Fig. 2

Kuva 4. EP-patentin 0637353 mukainen kuitumassatuotteen valmistusmuotti.

5.5 Päätös T 0945/95 "A coater apparatus"

Teknisen valituslautakunnan päätös T 0945/95 liittyy EP-patenttiin 0427887 [13]. Patenttihakemuksen tekemispäivä on 16.11.1989. Väitteen johdosta patentti kumottiin. Teknisen valituslautakunnan käsittelyssä valittajana oli patentinhaltija Beloit Technologies, Inc. ja vastaajana oli Valmet Corporation. EP-patentti liittyi päällystyslaitteeseen (kuva 5.). EP-patentti myönnettiin 11 vaatimuksen perusteella, joista yksi oli itsenäinen laitevaatimus:

"1. An on-line coater apparatus for coating a web of paper, said apparatus comprising: a dryer section; said dryer section including:

- § a plurality of single-tier dryer groups (14-19), each successive group drying an alternate side of the web, the web being restrained against cross-machine directional shrinkage during passage through said plurality of dryer groups;*
- § a further single-tier dryer group (20) disposed downstream relative to said plurality of groups such that the web extends in an open draw (22) between said plurality of groups and said further group;*
- § tail cutter means (24) disposed adjacent to said open draw (22) for cutting a tail from the web for subsequent threading through said further group (20);*
- § calender means (26) disposed downstream relative to said further group for calendaring the dried web;*
- § a coater (28) disposed downstream relative to said calender means (26) for coating one side (30) of the web;*
- § a single-tier coating dryer group (32) disposed downstream relative to said coater for drying said coated one side of the web; and*
- § winding means (34) disposed downstream relative to said coating dryer group for winding the coated web."*

Toinen itsenäinen vaatimus kohdistui on-line-menetelmään paperirainan päällystämiseksi vaatimuksen 1 mukaisella laitteella.

EP-patenttia vastaan tehtiin kaksi väitettä. Molemmat väitteentekijät vetosivat väitteisensä julkiseen käyttöön. Toinen väitteentekijä kuitenkin perui väitteensä väiteprosessin aikana.

Väitetty julkinen käyttö liittyi paperikonetilaukseen. Corbehem-niminen yritys pyysi kolmelta johtavalta maailmalaajuiselta paperikonevalmistajalta tarjouksia paperikonetilausta varten. Paperikonevalmistajat olivat Beloit, Valmet Paper Machinery Inc. (Valmet) ja Voith. Tarjousprosessin aikana Corbehem päätti, että tilattavassa paperikoneessa tulisi olla yksirivinen kuivatusryhmä. Tämän takia Corbehemin ja paperikonevalmistajien kesken lähetettiin useita luonnoksia ja piirustuksia asiaan liittyen ilman virallisia salassapitosopimuksia. Sen jälkeen, kun Voith sai toimeksiannon paperikonetoimituksesta Corbehemilta, Voith toimitti alihankkijoilleen konepiirustukset, jotka sisälsivät vaatimusten mukaisen keksinnön.

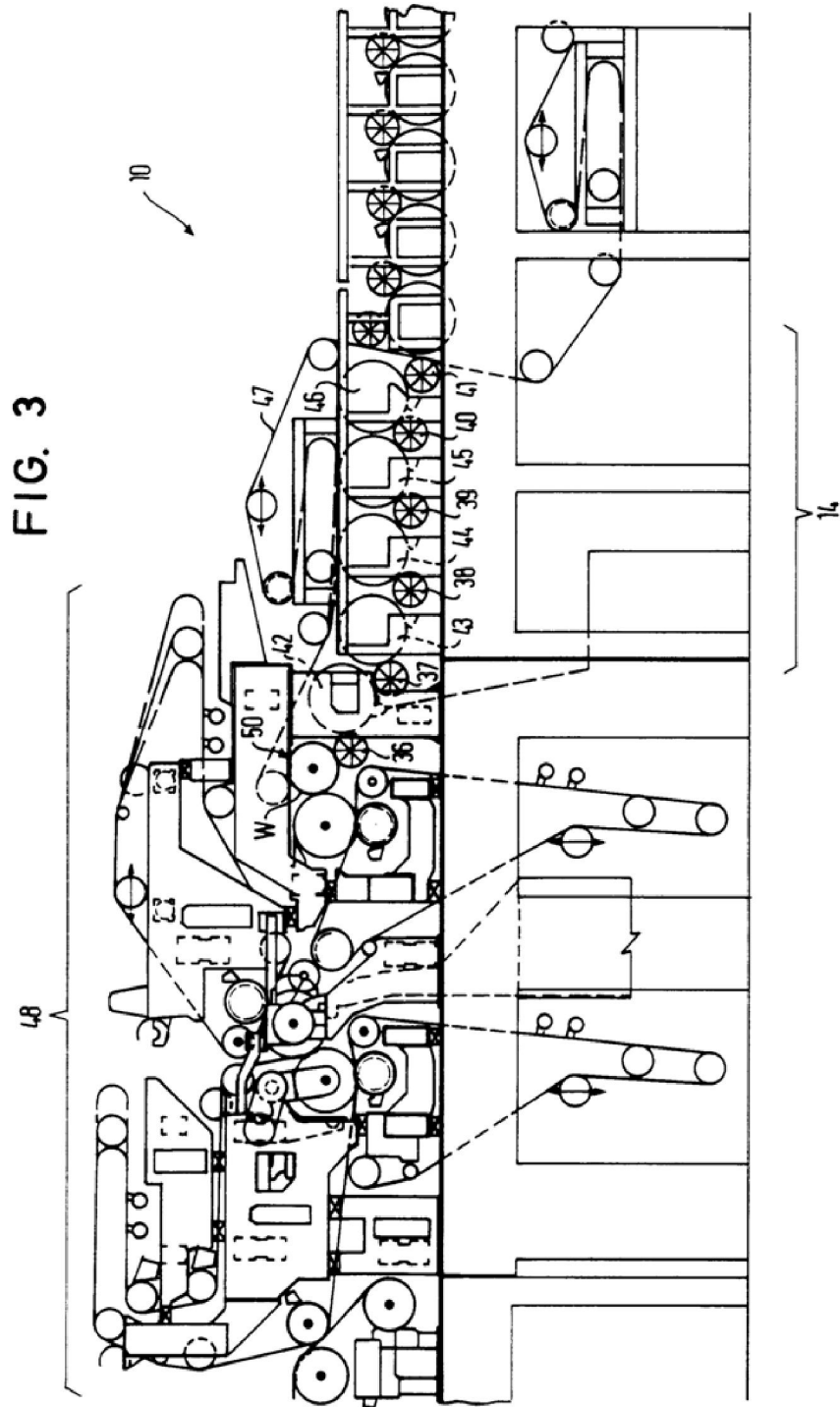
Väitetty ennakkokäyttö perustui Beloitin tekemään tekniseen piirustukseen

"Exhibit [F]": drawing Beloit LF6-024910-7, dated 8 September 88,

koska kyseinen dokumentti sisälsi patenttivaatimuksen 1 kohteen, ja koska patentinhaltija Beloit oli toimittanut kyseisen paperikonepiirustuksen Corbehemille ennen patentin etuoikeuspäivää. Kyseinen dokumentti sisälsi leiman, jossa oli italiankielinen teksti dokumentin luottamuksellisuudesta. Sen johdosta valituslautakunta katsoi, että Beloitin ja Corbehemin välinen tiedonvaihto tapahtui luottamuksellisesti, ja että osapuolia sitoi salassapitovelvollisuus.

Valituslautakunta katsoi myös, että konepiirustukseen liittyvä tiedonvaihto Corbehemin ja Voithin välillä tapahtui luottamuksellisesti, joten dokumentti ei ollut tullut julkiseksi näiden yritysten välisessä tiedonvaihdossa. Lisäksi valittaja (patentinhaltija) toimitti kolmen henkilön kirjalliset lausunnot siitä, että normaaliin käytäntöön paperikoneiteollisuudessa kuuluu, että mikä tahansa tarjousprosessin aikana osapuolten kesken vaihdettu informaatio, on luottamuksellista.

Valituslautakunnan päätöksessä todettiin, että kaikki tiedot, jotka Beloit toimitti Corbehemille, ja mitkä Corbehem välitti edelleen Voithille ja sen alihankkijoille, olivat luottamuksellisia, eivätkä ne siten olleet tulleet julkisiksi. Valituslautakunnan mukaan sillä, että tietoa on levitetty eri paperikoneiteollisuuden yritysten ja niiden alihankkijoiden kesken, ei ole merkitystä, koska kyseessä olevat yritykset ovat olleet veloitettuja pitämään tiedon salassa paperikoneiteollisuudessa yleisesti vallitsevan käytännön mukaisesti. Tämän johdosta konepiirustusdokumentti ei valituslautakunnan mukaan muodosta tekniikan tasoa, koska dokumentti ei ollut tullut julkiseksi ennen patentin etuoikeuspäivää.

Kuva 5. EP-patentin 0427887 mukainen paperin päällystyskone.

5.6 Päätös T 0037/96 “Method and apparatus to displace spent liquors in a digester”

Teknisen valituslautakunnan päätös T 0037/96 liittyy EP-patenttiin 0498821 [14]. Patenttihakemuksen tekemispäivä on 26.9.1990. Väitteen johdosta patentti kumottiin ja patentinhaltija teki valituksen. Teknisen valituslautakunnan käsittelyssä valittajana oli patentinhaltija Beloit Technologies, Inc. ja vastaajana oli Voest-Alpine Industieanlagenbau. EP-patentti liittyi menetelmään ja laitteistoon jäteliemen syrjäyttämiseksi keittokattilassa (kuva 6.). EP-patentti myönnettiin 9 vaatimuksen perusteella, joista yksi oli menetelmävaatimus:

"1. A batch digesting process wherein a digester (10) is charged with a mass of cellulosic material and digesting liquor, and the charge is then cooked at an elevated temperature and superatmospheric pressure to obtain within said digester (10) a column of delignified pulp and hot spent liquor, the process comprising: after digestion of cellulosic material and while maintaining said column of delignified pulp substantially intact, quantitatively displacing the hot spent liquor under pressure by pumping into said digester (10) a lower temperature liquid, forcing hot spent liquor out of the digester while maintaining said hot spent liquor at said elevated temperature and superatmospheric pressure; and transferring said displaced hot spent liquor under pressure to a second mass of cellulosic material (27) to hereby conserve and utilize the sensible heat of said hot spent liquor to preheat said second mass of cellulosic material, characterized in that: a first volume portion of the lower temperature liquid is pumped into the digester at the top of said column to displace hot spent liquor downwardly in the digester and a second volume portion of the lower temperature liquid is pumped into the digester at the bottom of said column to displace hot spent liquor upwardly in the digester, and displaced hot spent liquor is forced out of the digester at a location intermediate ends of the digester".

Toinen itsenäinen vaatimus (vaatimus 6) liittyi laitteistoon selluloosamassamäärän keittämiseksi keittoliemellä panostyyppisessä keittoprosessissa. Laitteisto käsitti muun muassa keittokattilan (10), syrjäytysnestesäiliön (19), syrjäytyneen nesteen ulostulon (23). Vaatimuksen tunnusmerkkiosa oli seuraavanlainen:

"displacement fluid inlets for fluid from said displacement liquid tank (19) are provided at the upper end and at the lower end of the digester (10) and the displaced liquid outlet (23) is provided at a mid-portion of the digester".

Väitekäsittelyssä opponentin väite julkisesta käytöstä perustui dokumentteihin (1)-(3), jotka liittyivät keittimen myyntiin. ”Pulp and Paper Combine Kotlas” osti keittimen Uralkhimmashilta. Opponentin mukaan kauppaan ei liittynyt salassapitovelvoitetta ja dokumenttien (1)-(3) sisällöt olivat julkisesti saatavilla ennen patentin prioriteetipäivää. Dokumentit (1)-(3) olivat:

- (1) Printed manual from 'Settlement of Koryazhma' of a pulp digester, entitled "TENTATIVE INSTRUCTIONS for the operation of digesters made by Uralkhimmash and installed in the acid digester plant of a pulp and paper enterprise" and dated 20 November 1972 (& English translation);

- (2) A drawing with handwritten comments in Russian and in German and bearing in handwriting the Number 20086/10-2 and the date 20.11.1972;
- (3) Another drawing with handwritten comments in Russian and in German without number and date.

Väitejaoston mukaan dokumentit (1)-(3) eivät kuitenkaan riittäneet julkisen käytön osoittamiseksi, minkä johdosta opponentti toimitti dokumentit (6) ja (7):

- (6) Sworn statement by Dipl. Ing. Smirnov together with sworn statement by interpreter Mag. Ullrich;
- (7) Sworn statement by Dipl. Ing. Jarmolinskij and Dipl. Ing. Michailow together with sworn statement by interpreter Mag. Uta.

Väitejaosto kumosi patentin tämän jälkeen puuttuvan keksinnöllisyyden perusteella. Väitejaoston mukaan ennen patentin prioriteettipäivää päivätyt dokumentit (1) ja (2) eivät olleet luottamuksellisia, joten ne olivat julkisesti saatavilla patentin etuoikeuspäivänä. Patentinhaltija teki valituksen patentin kumoamisen johdosta.

Valituslautakunnan mukaan vastaaja (opponentti) ei esittänyt todisteita yhdestäkään keittimen myyntitapahtumasta, myyntiajankohdasta tai myyntitapahtumaan liittyvistä olosuhteista, joten dokumentit (1)-(3) eivät todistaneet julkista käyttöä. Keittimen toimintaan liittyvät ohjeet (dokumentti (1)) tai keittimen piirustukset (dokumentit (2) ja (3)) eivät lautakunnan mukaan todistaneet sitä, että Kotlas olisi todellisuudessa ostanut kyseisen keittimen Uralkhimmashilta.

Vastaajan (väitteentekijän) toimittamassa dokumentissa (6) esitetyssä lausunnossa henkilö nimeltä Smirnov henkilö vakuutti, että dokumentit (1) ja (2) liittyvät Uralkhimmashin toimittaman keittimen toimintaohjeisiin ja piirustuksiin, ja että Kotlas otti kyseisen keittimen käyttöön vuonna 1972. Dokumentissa (7) esitetyssä lausunnossa kaksi Kotlasin johtajaa, Jarmolinskij ja Michailow, vahvistivat Smirnovin antaman lausunnon. Valituslautakunta kuitenkin totesi, etteivät lausunnot (dokumentit 6 ja 7) valaise Uralkhimmashin ja Kotlasin välistä liiketaloudellista suhdetta ja sen laatua. Toisin sanoen on epäselvää, että oliko jompikumpi Uralkhimmash tai Kotlas toisen yrityksen alihankkija tai tytäryhtiö. Mikäli yritysten väliseen suhteeseen liittyy esimerkiksi alihankintasopimus tai muu vastaavanlainen erityinen liiketaloudellinen suhde, ei Kotlasia voitaisi katsoa osaksi yleisöä EPC artiklan 54(2) mukaisesti. Toisaalta, annetut lausunnot eivät todistaneet myöskään sitä, että väitettyä keitintoimitusta olisi koskaan edes tapahtunut tai, että osto olisi tapahtunut ilman osapuolten välistä salassapitovelvollisuutta. Tämän johdosta väitetty julkinen käyttö ei muodosta EPC artiklan 54(2) mukaista tekniikan tasoa.

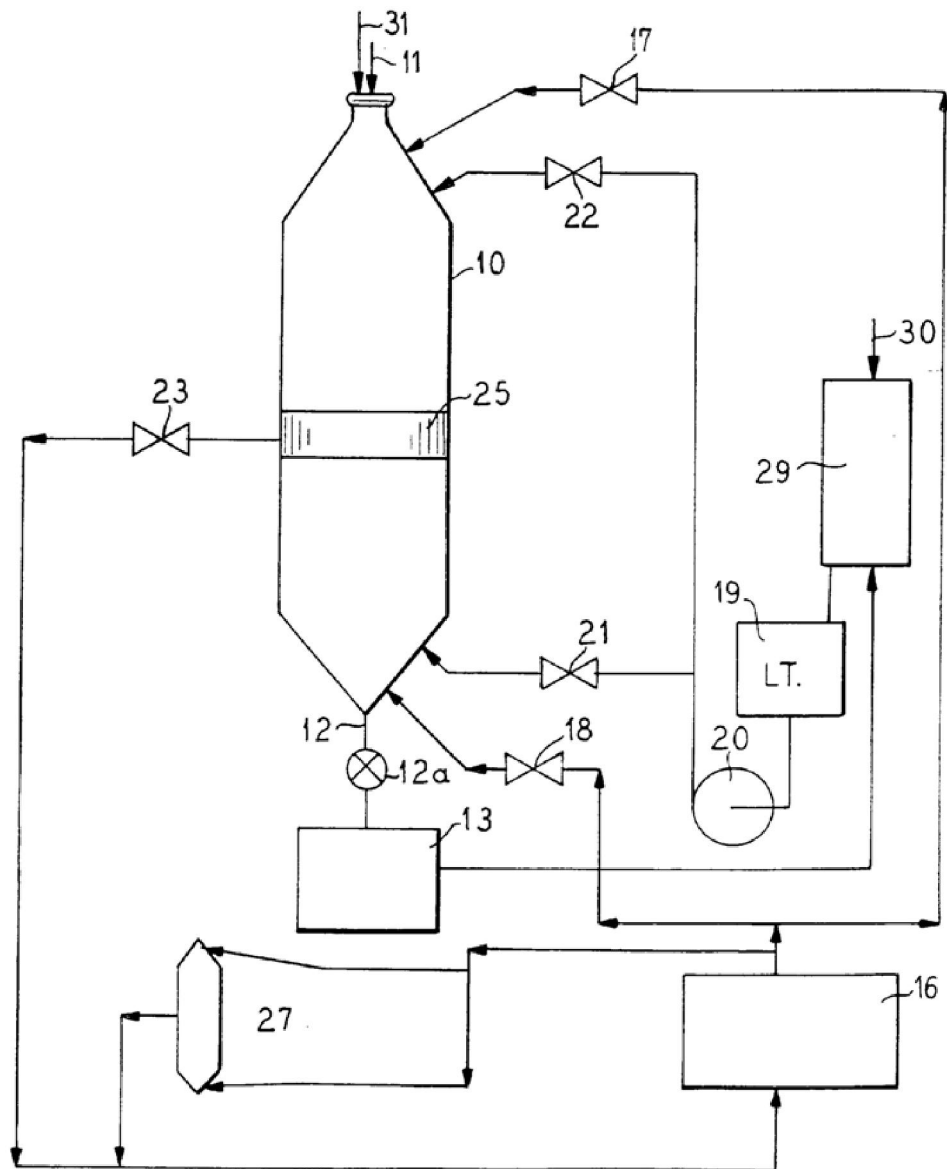

FIG. 1

Kuva 6. EP-patenttiin 0498821 mukainen laitteisto jätelien syrjäyttämiseksi keittokattilassa.

6 YHTEENVETO

Suomen patenttilainsäädännön ja Euroopan patenttisopimuksen määrittelemä tunnetusta tekniikan tasosta poikkeaa kansainvälisen PCT-sopimuksen mukaisesta määrittelystä. Suomen patenttilainsäädännön ja Euroopan patenttisopimuksen mukaan tunnetuksi tekniikan tasoksi katsotaan kaikki julkinen materiaali, mikä on tullut tunnetuksi ennen patenttihakemuksen tekemispäivää tai etuoikeuspäivää, riippumatta siitä millä tavalla se on tullut julkiseksi. Kansainvälisiä patenttihakemuksia koskevassa PCT-sopimuksessa tunnettu tekniikan taso muodostuu vain kirjallisesta materiaalista.

Tiedon esittäminen patenttihakemuksen estemateriaalina edellyttää, että tieto on ollut yleisön saatavilla ennen patenttihakemuksen tekemispäivää tai etuoikeuspäivää. Tiedon julkisuus on pystyttävä osoittamaan, koska materiaali ei aina ole julkista. Tietojen julkistuksessa läsnä olevia osapuolia saattaa sitoa salassapitovelvollisuus. Salassapitovelvollisuus voi syntyä joko erityisestä sopimuksesta tai erityisten olosuhteiden myötä. Esimerkiksi liikesuhde saattaa velvoittaa liikekumppanin salassapitoon. Euroopan patenttiviraston valituslautakuntien päätöksissä alihankinta- ja joint-venture-suhteiden osapuolet ovat aina vaitiolovelvollisia. Tuotteen myynti tekee tuotteesta kuitenkin aina julkisen, mikäli myyntitapahtumaan ei liity erityisiä sopimuksellisia yksityiskohtia, joilla ostaja velvoitetaan salassapitoon.

Suomen oikeuskäytännön mukaan keksinnön katsotaan tulleen julkiseksi, jos suuri, ennalta rajoittamaton joukko ihmisiä on tutustunut keksintöön ennen patenttihakemuksen tekemispäivää tai etuoikeuspäivää. Keksinön julkistuksen kannalta ratkaisevaa on siis se, että jollakin henkilöllä on ollut mahdollisuus ottaa keksinnöstä selvää riippumatta siitä, että onko kyseinen henkilö todella ymmärtänyt keksinnön. Euroopan patenttiviraston oikeuskäytännön mukaan keksintö tulee julkiseksi, jos keksinnöstä saa tiedon yksikin sellainen henkilö, joka ei ole salassapitovelvollinen ja joka kykenee ymmärtämään keksinnön. EPO:n oikeuskäytännön mukaan sillä ei ole merkitystä, että onko kenelläkään ollut tarvetta analysoida tai tutkia keksintöä tai kertoa siitä edelleen.

Keksinnön hyväksikäyttö voi muodostaa tunnetun tekniikan tason. Julkisen käytön osoittaminen edellyttää, että käyttöön liittyvät todisteet esitetään tarkasti ja dokumentoituina. Julkiseen käyttöön vedotessa on selvitettävä, että missä ja milloin julkinen käyttö on tapahtunut sekä seikat, jotka tekevät käytöstä julkisen. Lisäksi on selvitettävä, että mitä julkisen käytön kautta on ilmennyt ja kuka asian on julkistanut.

Tässä erikoistyössä tarkasteltiin erityisesti julkista käyttöä paperiteollisuudessa. Tarkastelun kohteeksi valittiin kuusi Euroopan patenttiviraston teknisen valituslautakunnan päätöstä IPC-luokasta D21 vuosilta 1999-2008. Valituslautakunnan päätökset liittyivät EP-patentteihin, joiden kohteena oli menetelmä ja laitteisto vyöhyketelan ohjaamiseksi (D21G), menetelmä ja laite paperin kalanteroimiseksi (D21G), pehmopaperituote ja menetelmä pehmopaperituotteen valmistamiseksi (D21H), laitteisto kuitumassasta valmistettavien tuotteiden valmistamiseksi (D21J), päällystyslaite (D21H) ja menetelmä ja laitteisto jäteliemen syrjäyttämiseksi keittokattilassa (D21C).

Tarkastelun kohteena olleet valitustapaukset liittyivät telan myyntiin ja telan käytön julkisuuteen, keittimen myyntiin, markkinoilla olleisiin kaupallisiin tuotteisiin ja paperikonetilaukseen liittyvien piirustusten esittämiseen tarjousprosessin aikana tarjouskilpailuun osallistuville osapuolille.

Valituslautakunnan päätöksissä todettiin, että väitetyn julkisen käytön osoittamiseksi on annettava selvitys julkisen käytön kohteesta, käyttöön liittyvistä olosuhteista sekä ajasta tai ajanjaksosta, jona julkinen käyttö on tapahtunut. Näiden tietojen perusteella voidaan edelleen arvioida, että onko väitetty käyttö tapahtunut ennen patentin etuoikeuspäivää, vastaako väitetyn julkisen käytön piirteet patentin kohteena olevan keksinnön piirteitä, ja onko väitetty käyttö ollut julkista.

Valituslautakunnan päätöksessä T 1105/00 todettiin julkiseen käyttöön liittyvien valitustapausten todistustaakasta, että valituslautakunnan tekemät johtopäätökset pohjautuvat niille päätelmille, jotka ovat todennäköisimmin totta. Tätä menettelyä sovelletaan sellaisissa tapauksissa, joissa molemmilla osapuolilla on yhtä hyvä mahdollisuus todisteiden hankkimiseen väitetyn julkisen käytön osoittamiseksi tai kumoamiseksi. Jos väitetty julkinen käyttö perustuu jommankumman osapuolen omaan tuotteeseen, on sillä osapuolella, joka tuotteen omistaa, yleensä paremmat mahdollisuudet hankkia tarvittavat todisteet, jolloin näytön on oltava aukoton.

Telan myynti teki molemmissa valitustapauksissa T 0752/95 ja T 0163/05 telasta julkisen. Valituslautakunta totesi, että vaikka telan myyntiin liittyisi dokumentteja, jotka ovat luottamuksellisia, dokumentteja voidaan käyttää todisteena myynnin kohteen yksilöimisessä, koska myyntitapahtuma tekee myynnin kohteena olevasta tuotteesta joka tapauksessa julkisen. Valituslautakunnan tapauksessa T 0037/96 todettiin, että jos tuotteen julkiseen käyttöön vedotaan tuotteen myynnin perusteella, julkisen käytön osoittaminen edellyttää todisteita tuotteen myyntitapahtumasta, myyntiajankohdasta ja myyntitapahtumaan liittyvistä olosuhteista.

Valituslautakunnan päätöksessä T 0945/45 todettiin, että paperikoneteollisuudessa käytävässä tarjoustenpyyntöprosessin liittyy salassapitovelvollisuus, vaikkei sellaisesta olisikaan erikseen sovittu erityisillä salassapitosopimuksilla. Vaikka keksintöä koskevia tietoja levitettäisiin tarjouskilpailuun osallistuvien paperikonevalmistajien ja niiden alihankkijoiden kesken, tiedot eivät tule julkisiksi, koska kyseessä olevat yritykset ovat veloitettuja pitämään tiedon salassa paperikoneteollisuudessa yleisesti vallitsevan tarjousprosessikäytännön mukaisesti.

LÄHDELUETTELO

1. European Patent Convention [online], 13. painos, European Patent Office 2007. [viitattu 6.3.2010] saatavissa:
[http://documents.epo.org/projects/babylon/eponet.nsf/0/E4F8409B2A99862FC125736B00374CEC/\\$File/EPC_13th_edition.pdf](http://documents.epo.org/projects/babylon/eponet.nsf/0/E4F8409B2A99862FC125736B00374CEC/$File/EPC_13th_edition.pdf)
2. Regulations under the Patent Cooperation Treaty [online]. World Intellectual Property Organization. Geneva 2009, 182 s. [viitattu 6.3.2010] saatavissa:
http://www.wipo.int/export/sites/www/pct/en/texts/pdf/pct_regs.pdf
3. Patentti- ja rekisterihallitus, Patentti- ja innovaatiolinja. Patenttikäsikirja [online]., Helsinki 2009. 212 s. [viitattu 6.3.2010] saatavissa:
http://www.prh.fi/stc/attachments/patenttiinliitteet/Patenttikasikirja_2009_11.pdf
4. Oesch R., Pihlajamaa H.. Patenttioikeus. Talentum. Helsinki 2008. 464 s.
5. Haarmann, Pirkko-Liisa. Immateriaalioikeus. Talentum. Helsinki 2006. 395 s.
6. Case Law of the Boards of Appeal of the European Patent Office [online], 5. painos, Toim. Rodès, A. B., Demangue, S., Dimopoulos, C., Dobrucki, B., Osbeldiston, J., Pentheroudakis, C., Podbielski, Y., Serre J., European Patent Office. 2006. 766 s., [viitattu 6.3.2010] Saatavissa:
[http://documents.epo.org/projects/babylon/eponet.nsf/0/F7944E5E0AD5958DC12572BC004B2CB6/\\$File/clr_2006_en.pdf](http://documents.epo.org/projects/babylon/eponet.nsf/0/F7944E5E0AD5958DC12572BC004B2CB6/$File/clr_2006_en.pdf)
7. European Patent Office. Search the board of appeal decisions database [online], 2007, [viitattu 6.3.2010] saatavissa:
<http://www.epo.org/patents/appeals/search-decisions.html>
8. Anon. Kansainvälinen patenttiluokitus (IPC), versio 8, Patentti- ja rekisterihallitus, 2006, 43 s.
9. European Patent Office. EPO boards of appeal decisions T 0752/95 [online], 2004 [viitattu 6.3.2010], saatavissa:
<http://legal.european-patent-office.org/dg3/pdf/t950752eu1.pdf>
10. European Patent Office. EPO boards of appeal decisions T 0163/05 [online], 2009 [viitattu 6.3.2010], saatavissa:
<http://legal.european-patent-office.org/dg3/pdf/t050163eu1.pdf>
11. European Patent Office. EPO boards of appeal decisions T 1105/00 [online], 2004 [viitattu 6.3.2010], saatavissa:
<http://legal.european-patent-office.org/dg3/pdf/t001105eu1.pdf>
12. European Patent Office. EPO boards of appeal decisions T 0374/02 [online], 2005 [viitattu 6.3.2010], saatavissa:
<http://legal.european-patent-office.org/dg3/pdf/t020374eu1.pdf>

13. European Patent Office. EPO boards of appeal decisions T 0945/95 [online], 2004 [viitattu 6.3.2010], saatavissa:
<http://legal.european-patent-office.org/dg3/pdf/t950945eu1.pdf>
14. European Patent Office. EPO boards of appeal decisions T 0037/96 [online], 2004 [viitattu 6.3.2010], saatavissa:
<http://legal.european-patent-office.org/dg3/pdf/t960037eu1.pdf>